

GABRIEL ANDREESCU
EXTREMISMUL DE DREAPTA ÎN ROMÂNIA

SERIA
DIVERSITATE
ETNOCULTURALĂ
ÎN ROMÂNIA

GABRIEL ANDREESCU

**EXTREMISMUL
DE DREAPTA ÎN ROMÂNIA**

CENTRUL DE
RESURSE PENTRU
DIVERSITATE
ETNOCULTURALĂ

ETHNOCULTURAL
DIVERSITY
RESOURCE
CENTER

CLUJ, 2003

EXTREMISMUL DE DREAPTA ÎN ROMÂNIA

Cluj-Napoca: Fundația CRDE, 2003

128 p.; 16x23,5 cm

ISBN: 973-85738-8-2

I. Andreescu Gabriel

©CENTRUL DE
RESURSE PENTRU
DIVERSITATE
ETNOCULTURALĂ
Cluj-Napoca, 2003

Seria: Sinteze

Coordonatori: Gábor Ádám și Levente Salat

Volumul 4: Extremismul de dreapta în România.

Lector: Lucian Nastă

Corectură: Bogdan Domocoș

Tehnoredactare: Elemér Könczey

Coperta și grafica seriei: Elemér Könczey

CUPRINS

Argument.....	7
I. Sensul termenului „extremism”.....	9
II. Ideologii, discursuri, asocieri extremiste.....	13
Mișcări de extremă dreaptă. Fondul tradițional legionar	
Revizionismul și antonescianismul	
Antonescianismul	
Presa națională scrisă și „cultura înaltă” în promovarea discursului violent antiminoritar, antimulticulturalist, antimodern și xenofob	
III. Principalele forțe extremiste: de la Vatra Românească la PUNR și PRM.....	29
Partidul România Mare	
Tentativa de lovitură de stat din anul 1999	
IV. Tendințe extremiste din Biserica Ortodoxă Română.....	35
Biserica Ortodoxă Română, cadru de manifestare a curentelor extremiste fundamentaliste	
Biserica Ortodoxă Română și contestarea statului de drept	
Supunerea clasei politice la presiunea ortodoxistă	
Legături istorice cu legionarismul	
Armata și Biserica Ortodoxă	
V. Legislația și instituțiile relevante pentru combaterea manifestărilor extremiste.....	47
Legislația privind protecția membrilor minorităților naționale	
Sistemul antidiscriminatoriu	
Ratificarea legislației internaționale relevante	
Aplicarea normelor	
VI. Factori care încurajează extremismul.....	55
1. România ca „stat slab”	
1.1. Serviciul Român de Informații și slăbiciunea statului democratic	
1.2. Limitele puterii naționale la nivel local	
2. Neîncrederea populației în instituțiile democrației	
3. Lipsa de transparență	
4. Sărăcia	
5. Corupția	
5.1 Corupția structurală	
6. Conexiunea sărăcie, corupție și extremism	

VII. Forțe care se opun extremismului în România.....	71
Forțe politice interne	
Participarea României la viața internațională, principal factor de limitare a extremismului	
Sinergia	
VIII. Concluzii.....	79
Din punctul de vedere al cadrului legislativ	
Din punctul de vedere al statului de drept	
În domeniul politicilor publice	
Atitudinea comunității internaționale	
Anexa 1.	85
Serviciul român de informații – instituție promotoare a ultranaționalismului	
Rapoartele SRI	
Provocarea antimaghiară din toamna anului 2001	
Evaluarea Raportului Comisiei de control al SRI	
Conclizii	
Anexa 2.	99
Ordonanța de urgență nr. 31 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist și xenofob	
Comparația cu alte norme juridice	
Cultul personalităților vinovate și reglementarea spațiului public	
Limbajul urii și distincțiile/indistincțiile Ordonanței de urgență nr. 31	
Negaționismul	
Negaționismul într-o fostă țară comunistă	
Este necesară adoptarea unei legi anti-negaționiste?	
Concluzii	
Indice.....	117

ARGUMENT

Volumul actual este o variantă dezvoltată a raportului pe care l-am pregătit în cadrul unui proiect regional inițiat de Institutul pentru o Societate Deschisă (Budapesta): „Monitorizarea și combaterea extremismului în Europa Centrală și de Est”. Proiectul a fost condus de către Nils Muiznieks, Directorul Centrului Letonian pentru drepturile omului și studii etnice.

Varianta propusă spre publicare a profitat de observațiile lui Renate Weber. Lectura și pregătirea volumului au fost făcute nu numai cu competență, ci și cu dăruire, de către Lucian Nastasă. Principalele referințe în domeniul extremismului din România au fost lucrările lui Michael Shafir și William Totok.

Un gând de grațitudine am pentru Cas Mudde, co-președinte al Consorțiumului european al Grupului permanent de cercetări politice privind extremismul și democrația (Universitatea din Edinburgh), cu care am dezbătut rapoartele naționale. Devotamentul său pentru tratarea liberală a extremismului mi-a dat mai multă siguranță în propria mea atitudine.

